

การเผยแพร่ผลงานครูในโครงการ หรือตามความร่วมมือต่าง ๆ

ส่วนที่ 1 : ข้อมูลต่าง ๆ

1. ชื่อวิชาหรือกิจกรรม : เงินทองฉบับวัยรุ่น

2. ชื่อครู/หน่วยงาน : นางสาวชญานิ์ หาญรบ

ชื่อโรงเรียนที่สอนหรือฝึกสอน : โรงเรียนมัธยมสาธิตมหาวิทยาลัยนเรศวร

ภาคการศึกษาและปีการศึกษาที่ใช้สอน/ทำกิจกรรม : ภาคการเรียนที่ 2 ประจำปีการศึกษา 2567

ระดับชั้น : มัธยมศึกษาปีที่ 5

รูปแบบการนำไปใช้ :

☐ รายวิชาเฉพาะ _____

☒ สอดแทรกในรายวิชา _____ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม (สาระเศรษฐศาสตร์)

☐ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (ชุมนุม / ชมรม / ค่าย / ชั่วโมงแนะแนว) ได้แก่ _____

3. วัตถุประสงค์การเรียนรู้ :

- นักเรียนสามารถวิเคราะห์ ประเมิน และตัดสินใจกำหนดเป้าหมายทางการเงินของตนเองได้
- นักเรียนสามารถวิเคราะห์และประเมินข้อมูลสถานะทางการเงินของตนเองได้ จนนำไปสู่การวางแผนทางการเงิน ได้แก่ การใช้หลัก SOAR การวางแผนการเงินส่วนบุคคล การวางแผนการออมเงิน และการวางแผนการลงทุนที่เหมาะสมกับบริบททางการเงินของตนเองได้
- นักเรียนสามารถเข้าถึงข้อมูลการใช้จ่ายเงินของตนเอง เพื่อวิเคราะห์ ประเมิน และตัดสินใจเลือกแผนการทางการเงินที่เหมาะสมกับบริบททางการเงินของตนเองได้
- นักเรียนสามารถจัดการเงินภายใต้แผนทางการเงินของตนเองได้ และปรับแผนทางการเงินและจัดการเงินภายใต้สถานะทางการเงินได้อย่างเหมาะสมกับบริบททางการเงินของตนเอง
- นักเรียนสามารถวิเคราะห์ ประเมิน และตัดสินใจในการลำดับการบริโภคสินค้าและบริการตามความจำเป็น
- นักเรียนวิเคราะห์ ประเมิน และตัดสินใจในการลำดับการบริโภคสินค้าและบริการตามความจำเป็น ท่ามกลางการดำเนินนโยบายเศรษฐกิจมหภาค ที่นำมาสู่การวิเคราะห์ ประเมิน และตัดสินใจปรับเปลี่ยนแผนทางการเงินของตนเองได้
- ผู้เรียนสามารถเข้าถึงข้อมูลสถานะการเงิน สถานะเศรษฐกิจ ที่นำมาสู่การวิเคราะห์ ประเมิน และตัดสินใจปรับเปลี่ยนแผนทางการเงินของตนเองได้
- นักเรียนสามารถเข้าถึงข้อมูลผลิตภัณฑ์ทางการเงินและการลงทุน เพื่อวิเคราะห์ ประเมิน และตัดสินใจเลือกผลิตภัณฑ์ทางการเงิน และการลงทุนที่เหมาะสมกับบริบททางการเงินของตนเองได้

การเผยแพร่ผลงานครูในโครงการ หรือตามความร่วมมือต่าง ๆ

4. สมรรถนะทางการเงิน (Financial competency) :

- สมรรถนะที่ 2 การจัดการรายได้และภาษี (มัธยมศึกษาตอนปลาย)
- สมรรถนะที่ 3 การบริหารการใช้จ่ายและการหนี้ (มัธยมศึกษาตอนปลาย)
- สมรรถนะที่ 4 การออมและการลงทุน (อุดมศึกษา)
- สมรรถนะที่ 5 การจัดการความเสี่ยง ภัยทางการเงิน และการประกันภัย (มัธยมศึกษาตอนปลาย)
- สมรรถนะที่ 6 การรักษาสิทธิและรับผิดชอบต่อหน้าที่ผู้ใช้บริการทางการเงิน (มัธยมศึกษาตอนต้น)

5. ตัวชี้วัด สพฐ. (ถ้ามี) :

ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
มาตรฐาน ส 3.2 เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก	
-	ส 3.2 ม.4-6/1 อธิบายบทบาทของรัฐบาล เกี่ยวกับนโยบายการเงิน การคลังในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ

6. กระบวนการจัดการเรียนรู้หรือขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม :

ขั้นนำ

1. ผู้สอนเตรียมความพร้อมการเรียนรู้ของนักเรียนด้วยการตั้งคำถาม 2 ข้อ
 - วิธีเอาตัวรอดด้วยเงิน 100 บาท ใช้กิน 3 มื้อ ยังไงให้คุ้มค่าที่สุดในวัน
 - มนุษย์ทุกคนมีเวลาจำกัด 24 ชั่วโมงเท่ากัน นักเรียนคิดว่าเกี่ยวข้องกับเศรษฐศาสตร์หรือไม่ อย่างไร
2. ผู้สอนสรุปประเด็นจากคำถามที่ 1 เรื่องวิธีเอาตัวรอดด้วยเงิน 100 บาท ใช้กิน 3 มื้อ ยังไงให้คุ้มค่าที่สุดในวันของนักเรียน
3. ผู้สอนนำเสนอเพิ่มเติมเรื่องการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล จากแนวคิดเงิน 4 กระปุก
4. ผู้สอนสรุปประเด็นจากคำถามที่ 2 เรื่องมนุษย์ทุกคนมีเวลาจำกัด 24 ชั่วโมงเท่ากันของนักเรียน
5. ผู้สอนนำเสนอเรื่องต้นทุนค่าเสียโอกาส (Opportunity Cost)
มนุษย์มีเวลาจำกัด 24 ชั่วโมง จึงต้องเลือกทำกิจกรรมอย่างหนึ่ง ซึ่งจะเกิดต้นทุนค่าเสียโอกาส เช่น นอนเฝ้าตัดสินใจเรียนและทบทวนบทเรียน 10 ชั่วโมง นอนเฝ้าไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใด แต่การจัดสรรเวลานี้ ทำให้นอนเฝ้าเสียต้นทุนค่าเสียโอกาสที่จะได้กินขนมและใช้เวลากับการพักผ่อนสันทนาการ สอดคล้องกับนิยามของคำว่าต้นทุนค่าเสียโอกาสว่า “ทางเลือกที่ดีที่สุดที่จะต้องสละไป (Best Alternatives Forgone)”
6. ผู้สอนนำเข้าสู่กิจกรรม เงินทองฉบับวัยรุ่น: ep 1: ฉลาดรู้วางแผนการเงิน โดยใช้ต้นทุนค่าเสียโอกาสในการกระตุ้นให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญและคุณค่าในการเสียสละเวลาเรียนเรื่อง

การเผยแพร่ผลงานครูในโครงการ หรือตามความร่วมมือต่าง ๆ

ความฉลาดรู้ทางการเงิน (Financial Literacy) ก่อนเข้าสู่การเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมสาระเศรษฐศาสตร์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ตามหลักสูตรแกนกลาง

ขั้นสอน

7. ผู้สอนอธิบายให้ความรู้เรื่อง ความฉลาดรู้ทางการเงิน (Financial Literacy) ประกอบด้วย
 - ทำไมจึงต้องปลูกฝังความฉลาดรู้ทางการเงิน (Financial Literacy)
 - การสำรวจทักษะทางการเงินของประชาชนไทย
 - นิยาม และ องค์ประกอบ
 - การวัดระดับความสำเร็จทางการเงิน
8. ผู้สอนนำเสนอกิจกรรม เงินทองฉบับวัยรุ่น: ep 1: ฉลาดรู้วางแผนการเงิน จากเอกสารประกอบการสอนที่ผู้สอนจัดทำขึ้น และผู้สอนอธิบายให้นักเรียนเข้าใจตนเองในเรื่องการประกอบอาชีพ เมื่อนักเรียนรู้ชัดเจนในอาชีพที่อยากจะทำหรืออยากจะเป็นแล้ว จากนั้นวางแผนทางการเงินเพื่อเดินทางสู่อาชีพ ประกอบด้วย 1) ค้นหาตัวตนถอดรหัส “อาชีพในฝัน” และ 2) วาดแผนที่เดินทางสู่อาชีพในฝัน
9. ผู้สอนสังเกตนักเรียนระหว่างทำกิจกรรม โดยสนับสนุนนักเรียนผ่านการให้คำแนะนำ การให้คำปรึกษา ตลอดจนอธิบายเพิ่มเติมเมื่อผู้เรียนมีปัญหาสงสัย
10. ผู้สอนตั้งคำถามถามนักเรียน เพื่อเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล กับนโยบายการเงิน (Monetary Policy) คือ นโยบายการเงิน (Monetary Policy) ภายใต้ความรับผิดชอบของธนาคารแห่งประเทศไทย (Bank of Thailand) มีผลกระทบอย่างไรต่อการวางแผนการเงินส่วนบุคคล
11. ผู้สอนนำเสนอแนวทางคำตอบ คือ มีผลกระทบต่อการวางแผนการเงินส่วนบุคคลอย่างมาก โดยเฉพาะการปรับดอกเบี้ยเชิงนโยบาย ซึ่งส่งผลต่ออัตราดอกเบี้ยเงินฝากและเงินกู้ของสถาบันการเงิน ทำให้บุคคลต้องปรับแผนการออมและการลงทุนให้สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลง

ขั้นสรุป

12. ผู้สอนสรุปกิจกรรม เงินทองฉบับวัยรุ่น: ep 1: ฉลาดรู้วางแผนการเงิน จากเอกสารประกอบการสอนที่ผู้สอนจัดทำขึ้น พร้อมทั้งอธิบายเพิ่มเติมถึงกิจกรรมในคาบถัดไปเรื่อง “ตั้งเป้าหมายพิชิตฝัน” ประกอบด้วย 1) เตรียมกระปุก 4 ใบ 2) ยิ่งออมเร็วยิ่งดี 3) ออมเงินไว้ไหนเหมาะกับเรา และ 4) ตั้งเป้าหมายด้วยหลัก SMART
13. ผู้สอนชวนนักเรียนสะท้อนบทเรียน ด้วยการถอดบทเรียนจาก Post it เพื่อเป็นประโยชน์ต่อนักเรียนประกอบด้วยคำถามต่อไปนี้
 - เมื่อทำกิจกรรมนี้ นักเรียนรู้สึกอย่างไร
 - เมื่อทำกิจกรรมนี้ นักเรียนประทับใจอะไร
 - เมื่อทำกิจกรรมนี้ นักเรียนได้เรียนรู้อะไร

การเผยแพร่ผลงานครูในโครงการ หรือตามความร่วมมือต่าง ๆ

- เมื่อทำกิจกรรมนี้ นักเรียนได้ฝึกทักษะอะไร
- เมื่อทำกิจกรรมนี้ นักเรียนนำไปใช้อย่างไร

7. การประเมินและการวัดผลการเรียนรู้ :

- ประเมินผลการเรียนรู้จากการทำกิจกรรม เงินทองฉบับวัยรุ่น: ep 1: ฉลาดรู้วางแผนการเงิน
- สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในการวางแผนการเงินส่วนบุคคลตามคำถามในกิจกรรม เงินทองฉบับวัยรุ่น:
ep 1: ฉลาดรู้วางแผนการเงิน ประกอบด้วย 1) ค้นหาตัวตนถอดรหัส “อาชีพในฝัน” และ 2) วาดแผนที่
เดินทางสู่อาชีพในฝัน

ส่วนที่ 2 : สื่อประกอบต่าง ๆ เช่น แผนการสอน แผนการดำเนินกิจกรรม ใบงาน

การเผยแพร่ผลงานครูในโครงการ หรือตามความร่วมมือต่าง ๆ

01 ค้นหาตัวตน

ตัวตน.....ถอดรหัส “อาชีพในฝัน”

บุคลิกนิสัยตัวตนของฉัน ตามหลัก SOAR

Strength (จุดแข็ง)	Opportunity (โอกาส)
Aspiration (แรงบันดาลใจ)	Result (ผลลัพธ์)

เรามีคุณสมบัติ ที่อาชีพนั้นต้องการมากน้อยแค่ไหน

มาก	ปานกลาง
แค่ต้องปรับตัว และความคิด ให้เป็นเราอย่างมีความสุข	

อาชีพนี้ ยังใช่อาชีพที่เราอยากจะเป็นอยู่ไหมนะ

มีอาชีพสำรองอื่น ๆ ที่น่าสนใจกว่าอีกไหม

เอกสารประกอบการเรียน สารเศรษฐศาสตร์ – ความฉลาดทางการเงิน - วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โดยอาจารย์ชญาณี หาญรบ

การเผยแพร่ผลงานครูในโครงการ หรือตามความร่วมมือต่าง ๆ

01 ค้นหาตัวตน

วาดแผนที่เดินทาง.....สู่อาชีพในฝัน

ตอนนี้มีคลังความรู้ (วิชา/เนื้อหา) อะไรบ้าง ที่จะพาไปสู่อาชีพในฝัน

ต้องเรียนในคณะอะไร ในมหาวิทยาลัยอะไร

คณะ	มหาวิทยาลัย

เลือกคณะ หรือ เลือกมหาวิทยาลัย สรุปลงในข้อสำคัญในการเลือกเพื่อไปสู่อาชีพในฝัน

.....

.....

.....

.....

ชัดเจนแล้ว ไปค้นข้อมูลค่าใช้จ่ายกัน

คณะ	มหาวิทยาลัย	ค่าใช้จ่าย ต่อ 1 เดือน	ค่าเทอม ต่อ 1 เทอม	ค่าเทอม จบการศึกษา

การเผยแพร่ผลงานครูในโครงการ หรือตามความร่วมมือต่าง ๆ

02 ตั้งเป้าหมายพิชิตฝัน

ทุกวันนี้
เพื่อนๆ ใช้จ่ายเงินกันอย่างไรบ้าง?

รูป 1 รู้เก็บ รู้ออม

จาก คู่มือเงินทองต้องวางแผน ตอนวัยรุ่นอย่างเรา
เรื่องเงินเอาอยู่ (หน้า 22), โดย ตลาดหลักทรัพย์
แห่งประเทศไทย, 2556, เจเอสที พับลิชชิ่ง.

เตรียมกระปุก 4 ใบ

กระปุก 1 ยามฉุกเฉิน	กระปุก 2 เป้าหมายสั้นและกลาง	กระปุก 3 เป้าหมายยาว	กระปุก 4 การลงทุน
ตัวอย่าง - เจ็บป่วย - ประสบอุบัติเหตุ - เหตุจำเป็นใช้เงินด่วน ควรมีเงินประมาณ 3-6 เท่า ของค่าใช้จ่ายในแต่ละเดือน	ตัวอย่าง - ซื้อของที่อยากได้ - การท่องเที่ยว - เรียนพิเศษ - การสอบต่าง ๆ - ศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา	ตัวอย่าง - เรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น - ซื้อทรัพย์สินต่าง ๆ เช่น รถยนต์ บ้าน	

เอกสารประกอบการเรียน สาระเศรษฐศาสตร์ – ความฉลาดทางการเงิน - วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โดยอาจารย์ชญาณี หาญรบ

02 ตั้งเป้าหมายพิชิตฝัน

ยิ่งออมเร็ว...ยิ่งดี

“ยิ่งเริ่มเร็ว ยิ่งได้เปรียบ” เพราะพลังของดอกเบี้ยทบต้น ที่ช่วยให้เงินงอกเงยขึ้น **ดอกเบี้ยทบต้น** หมายถึง การที่เรานำเงินออมของเราไปฝากไว้กับธนาคารโดยไม่ถอนเงินมาใช้เลยอย่างน้อย 1 ปี ธนาคารก็จะจ่ายดอกเบี้ยให้เรา ทำให้เงินออมของเรางอกเงย (**เงินต้น + ดอกเบี้ยทบต้น = เงินฝากทบต้น**) แม้เราจะหยุดฝากเงินต้นไปแล้วก็ตาม แต่เงินของเราก็ยังงอกงามต่อไป

ตัวอย่าง ถ้าเราเริ่มออมเงินตั้งแต่ ม.5 โดยออมเดือนละ 300 บาท อย่างมีวินัยทุก ๆ เดือน โดยการฝากเงินกับธนาคารในอัตราดอกเบี้ยทบต้น 2% ต่อปี เมื่อครบ 1 ปี เราจะมีเงินออมเท่ากับ

$$\text{วิธีคิด อัตราดอกเบี้ย} = \text{เงินต้น} \times \text{อัตราดอกเบี้ย} \times \text{ระยะเวลา (ปี)}$$
$$3,600 (300 \times 12) \times 2\% \times 1 = 72$$

เพราะฉะนั้น

$$\text{เงินออมสิ้นปีที่ 1} = 3,600 (300 \times 12) + 72 (3,600 \times 2\%) = 3,672 \text{ บาท}$$

และถ้าฝากเงินอย่างสม่ำเสมอแบบนี้ไปจนจบปริญญาตรี เราก็จะมีเงิน

$$\text{เงินออมสิ้นปีที่ 2} 7,272 (3,672 + 3,600) + 145.44 (7,272 \times 2\%) = 7,417.44$$

$$\text{เงินออมสิ้นปีที่ 3} \dots\dots\dots$$

ควรเริ่มต้นออมเงินเท่าไรดี ตัวเลขที่เหมาะสมสำหรับการเริ่มต้นออมเงินสำหรับมือใหม่หัด “ออม” อยู่ที่ประมาณร้อยละ 10 ของรายรับ หรือค่าขนม เช่น

ถ้าได้ค่าขนมเป็นรายวัน วันละ 100 บาท เงินออมจะเท่ากับ 10 บาท เดือนหนึ่งจะประมาณ 300 บาท ลองจินตนาการว่าถ้ามีเงินออมเดือนละ 300 บาท ปีหนึ่งเราจะมีเงินออม 3,600 บาท ถ้าเราเริ่มออมตั้งแต่ ม.5 จนจบปริญญาตรี เราจะมีเงินออมถึง 21,600 บาท เป็นอย่างน้อย (นี่ขนาดยังไม่รวมโอกาสที่เราจะได้ค่าขนมเพิ่มขึ้นเงินตามเทศกาลต่าง ๆ หรือ ค่าจ้างจากการทำงานพิเศษ)

ออมเงินไว้ไหนเหมาะกับเรา

กระปุก สถาบันทางการเงิน เช่น ธนาคาร หรืออื่น ๆ ที่เราเรียนไปแล้ว

นักเรียนสืบค้นข้อมูล ดูว่าเหมาะสมสำหรับช่วงวัย และเป้าหมาย ลักษณะนิสัยทางการเงินของตนเองว่าสอดคล้องกับผลิตภัณฑ์ทางการเงินของสถาบันทางการเงินนั้นหรือไม่

รูป 2 ฝากธนาคารกินดอกเบี้ย

จาก คู่มือเงินทองต้องวางแผน ตอนวัยรุ่นอย่างเราเรื่องเงินเอาอยู่ (หน้า 31), โดย ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2556, เจเอสที พับลิชชิง.

